

ДРУГО ОДЕЉЕЊЕ

ПРЕДМЕТ МАЈС ЕКСПОРТ – ИМПОРТ против СРБИЈЕ

(представка број 35327/09)

ПРЕСУДА

СТРАЗБУР

5. новембар 2013. године

Ова пресуда је правоснажна, али може бити предмет редакторских промена.

У предмету **Мајс Експорт - Импорт** против Србије,
Европски суд за људска права (Друго одељење), на заседању Већа у саставу:

Paulo Pinto de Albuquerque, *председник*,
Dragoljub Popović,
Helen Keller, *судије*,

и Seçkin Egel, *вршилац дужности заменика секретара Одељења*,
после већања на затвореној седници одржаној 15. октобра 2013. године,

изриче следећу пресуду, која је усвојена на тај дан:

ПОСТУПАК

1. Предмет је формиран на основу представке (број 35327/09) против Републике Србије коју је Суду 11. јуна 2009. године поднело, према члану 34. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: „Конвенција“) предузеће Мајс Експорт - Импорт (у даљем тексту: „Подносилац представке“), регистровано у Србији

2. Подносиоца представке је заступао г. В. Божовић, адвокат из Београда. Владу Србије (у даљем тексту „Влада“) заступао је њен заступник, г. С. Царић.

3. Представка је 11. октобра 2011. године достављена Влади.

ЧИЊЕНИЦЕ

I. ОКОЛНОСТИ ПРЕДМЕТА

A. Поступак у вези са захтевом подносиоца представке

4. Подносилац представке и *Београдски памучни комбинат*, предузеће из Београда (у даљем тексту: „Дужник“) закључили су уговор 7. марта 2000. године. Дужник није испунио своје обавезе које проистичу из уговора.

5. Трговински суд у Београду је 11. децембра 2001. године покренуо стечајни поступак против дужника. Ова одлука је објављена на огласној табли суда 19. децембра 2001. године.

6. Подносилац представке је у оквиру стечајног поступка поднео захтев за накнаду материјалне штете 12. марта 2002. године.

7. Пошто је његов захтев оспорен, подносилац представке је 11. октобра 2002. године уложио посебну парничну тужбу пред Трговинским судом у Београду и затражио утврђивање његовог потраживања.

8. Трговински суд у Београду је 2. септембра 2004. године утврдио један део захтева подносиоца представке и наложио дужнику да подносиоцу представке исплати 6.686,15 евра (ЕУР).

9. Неодређеног дана после тога ова пресуда је постала правоснажна.

10. Трговински суд је 4. априла 2005. године утврдио остатак захтева подносиоца представке и наложио дужнику да подносиоцу представке исплати 11.409 евра као и 80.500 динара на име трошкова парничног поступка.

11. Ова пресуда је постала правоснажна 9. јуна 2005. године.

12. Подносилац представке је 30. септембра 2009. године поднео захтев за извршење пресуде од 4. априла 2005. године у вези са досуђеним трошковима. Трговински суд у Београду је истог дана усвојио захтев и издао решење за извршење.

13. Пресуда од 2. септембра 2004. године и преостали део пресуде од 4. априла 2005. године требало је да се изврше у контексту стечајног поступка.

Б. Статус дужника

14. Пре стечајног поступка предузеће дужник је било претежно у друштвеном власништву. Оно је остало регистровано као предузеће у претежно друштвеном власништву у предметним јавним регистрима током целог стечајног поступка.

15. Трговински суд у Београду је 18. децембра 2009. године окончао стечајни поступак против тог предузећа. Ова одлука постала је правоснажна 11. јануара 2011. године. Дужник је 1. јуна 2011. године избрисан из Регистра предузећа.

II. РЕЛЕВАНТНО ДОМАЋЕ ПРАВО

16. Релевантно домаће право изнето је у пресудама Суда у предметима *Р. Качапор и друге подносиоце представки против Србије* (бр. 2269/06, 3041/06, 3042/06, 3043/06, 3045/06 и 3046/06, 15. јануар 2008. године, ст. 57-82); *Влаховић против Србије* (број 42619/04, ст. 37-47, 16. децембар 2008. године); *Црнишанин и друге подносиоце представки против Србије* (бр. 35835/05, 43548/05, 43569/05 и 36986/06, 13. јануар 2009. године, ст. 100-104); *ЕВТ против Србије* (број 3102/05, ст. 26. и 27., 21. јун 2007. године); *Марчић и други против Србије* (број 17556/05, став 29., 30. октобар 2007. године); *Адамовић против Србије* (број 41703/06, ст. 17-22, 2. октобар 2012. године) и *Маринковић против Србије* ((одлука) број 5353/11, 29. јануар 2013. године, ст. 26-29 и ст. 31-44, 29. јануар 2013. године).

ПРАВО

I. НАВОДНА ПОВРЕДА ЧЛАНОВА 6. И 13. КОНВЕНЦИЈЕ И ЧЛАНА 1. ПРОТОКОЛА БРОЈ 1 УЗ КОНВЕНЦИЈУ

17. Подносилац представке се жалио због пропуста Тужене државе да изврши две правоснажне пресуде донете у његову корист против дужника и због непостојања делотворног правног лека с тим у вези. Они су се ослонили на чл. 6. и 13. Конвенције и члан 1. Протокола број 1, који, у релевантном делу, гласе како следи:

Члан 6. став 1.

„Свако, током одлучивања о његовим грађанским правима и обавезама ..., има право на правичну и јавну расправу у разумном року пред независним и непристрасним судом, образованим на основу закона.“

Члан 1. Протокола број 1

„Свако физичко и правно лице има право на неометано уживање своје имовине. Нико не може бити лишен своје имовине, осим у јавном интересу и под условима предвиђеним законом и општим начелима међународног права.“

Претходне одредбе, међутим, ни на који начин не утичу на право државе да примењује законе које сматра потребним да би регулисала коришћење имовине у складу с општим интересима или да би обезбедила наплату пореза или других дажбина или казни.“

Члан 13.

„Свако коме су повређена права и слободе предвиђени у овој Конвенцији има право на делотворан правни лек пред националним властима, без обзира јесу ли повреду извршила лица која су поступала у службеном својству.“

A. Допуштеност

1. Правило о року од шест месеци

18. Влада је изнела да је подносилац представке поднео представку Суду ван рока од шест месеци. Поготову што је овај рок почео да тече када је отварање стечајног поступка против дужника објављено на огласној табли Трговинског суда у Београду, наиме, 19. децембра 2001. године. Пошто је подносилац представке морао знати да није било извесно да ли ће он моћи да у потпуности намири своје потраживање у оквиру стечајног поступка, требало је да поднесе своју представку у року од шест месеци од датума ступања Конвенције на снагу у односу на Тужену државу, а то је 3. март 2004. године. Пошто то подносилац

представке није учинио, Влада је позвала Суд да представку одбаци као закаснелу.

19. Суд примећује да се овај предмет односи на неизвршење правоснажних домаћих пресуда у корист подносиоца представке. Пресуде о којима је овде реч постале су правоснажне и извршне 2004. године и 2005. Године, а остале су потпуно неизвршене до данашњег дана. У време када је ова представка поднета, у Туженој држави нису постојала делотворна правна средства за ову притужбу (видети *Милуновић и Чекрлић против Србије* (одлука), бр. 3716/09 и 38051/09, 17. мај 2011. године). Суд, према томе, закључује да наводна повреда у овом предмету представља трајну ситуацију и, сходно томе, одбацује примедбу Владе.

2. Усклађеност *ratione personae*

20. Влада је тврдила да се држава не може сматрати одговорном за дужника у овом предмету, који је био посебно правно лице ван контроле државе.

21. Суд је већ утврдио у упоредивим случајевима против Србије да је држава одговорна за дугове друштвених предузећа (видети, на пример, *Р. Качапор и друге подносиоце представки против Србије*, цитирана у горњем тексту, ст. 97-98, *Рашковић и Милуновић против Србије*, бр. 1789/07 и 28058/07, став 71., 31. мај 2011. године, и *Адамовић против Србије*, цитирана у горњем тексту, став 31.). Суд не види ниједан разлог да у овом предмету одступи од те надлежности. Сходно томе, ова тврдња мора се одбацити.

3. Закључак

22. Суд примећује да ова притужба није очигледно неоснована у оквиру значења члана 35. став 3 (а) Конвенције и не налази ниједну другу основу да је прогласи недопуштеном. Према томе, она се мора прогласити допуштеном.

Б. Основаност

23. Суд је већ разматрао сличну ситуацију у предмету *Адамовић против Србије*, цитиран у горњем тексту, и утврдио повреду члана 6. Конвенције и члана 1. Протокола број 1 уз Конвенцију. Пошто је размотрио сав материјал који му је достављен, Суд сматра да Влада није изнела ниједну чињеницу или аргумент који би га могли убедити да у предметном случају донесе другачији закључак. Према томе, дошло је до повреде члана 6. Конвенције и члана 1. Протокола број 1 уз Конвенцију и у овом случају.

24. Суд не сматра да је неопходно, у околностима овог предмета, да разматра у суштини исту притужбу према члану 13. Конвенције (видети, уз одговарајуће измене, *Kin-Stib и Мајкић против Србије*, број 12312/05, став 90., 20. април 2010. године).

II. ПРИМЕНА ЧЛАНА 41. КОНВЕНЦИЈЕ

25. Члан 41. Конвенције прописује:

„Када Суд утврди прекршај Конвенције или протокола уз њу, а унутрашње право Високе стране уговорнице у питању омогућава само делимичну одштету, Суд ће, ако је то потребно, пружити правично задовољење оштећеној странци.“

26. Подносилац представке није поднео захтев за правично задовољење. Сходно томе, Суд сматра да нема разлога да с тим у вези досуди било какав износ.

27. Мора се, међутим, приметити да пресуда у којој Суд налази повреду Конвенције или Протокола уз њу намеће Туженој држави законску обавезу да не само плати износе досуђене на основу правичног задовољења, већ и да, такође, изабере, уз надзор Комитета министара, одговарајуће опште и/или појединачне мере које ће усвојити у домаћем правном поретку да би утврђена повреда била окончана (видети *Apostol против Грузије*, број 40765/02, ст. 71-73, ЕЦХР 2006; *Марчић и други против Србије*, цитирана у горњем тексту, ст. 64-65, и *Пралица против Босне и Херцеговине*, број 38945/05, став 19., 27. јануар 2009. године).

28. С обзиром на оно што је утврдио у конкретном предмету, и без утицаја на било коју другу меру која се може сматрати неопходном, Суд сматра да Тужена држава мора осигурати извршење правоснажних домаћих одлука донетих у корист подносиоца представке, исплатом подносиоцу представке, из сопствених средстава, износа досуђених наведеним правоснажним одлукама, умањено за све износе који су можда већ исплаћени у вези са тим одлукама.

ИЗ ТИХ РАЗЛОГА, СУД, ЈЕДНОГЛАСНО,

1. *Проглашава* притужбу допуштеном;
2. *Утврђује* да је дошло до повреде члана 6. Конвенције и члана 1. Протокола број 1 уз Конвенцију;

3. *Утврђује* да нема потребе да се разматра притужба према члану 13. Конвенције;

4. *Утврђује*

(а) да Тужена држава исплати подносиоцу представке, из сопствених средстава и у року од три месеца, износе досуђене правоснажним судским одлукама које се разматрају у овом предмету, умањено за износе који су можда већ исплаћени на основу наведених одлука;

(б) да по истеку горе наведена три месеца до исплате, треба платити обичну камату на горе наведене износе по стопи која је једнака најнижој каматној стопи Европске централне банке у законском периоду уз додатак од три процентна поена.

Састављено на енглеском језику и достављено у писаној форми на дан 5. новембра 2013. године, у складу са правилом 77. ст. 2. и 3. Пословника Суда.

Seçkin Erel
Вршилац дужности заменика секретара

Paulo Pinto de Albuquerque
Председник